

Ymmärrä arvonlisäverotusta ja vältä ikävät yllätykset verotarkastuksissa

Arvonlisävero on oma-aloitteinen vero, jonka laskemisesta, ilmoittamisesta ja tilittamisestä vastaavat verovelvolliset toimijat itse. Verohallinto kyllä seuraa alv-ilmoituksia ja tilityksiä, mutta useimmiten Verohallinnon on mahdollista tehdä johtopäätöksiä yrityksen soveltamien menettelyjen oikeellisuudesta vain verotarkastuksen yhteydessä.

Arvonlisävero on liiketapahtumakohtainen vero, ja yritykset voivat suorittaa kuukausittain valtavan määrän erilaisia liiketapahtumia tai -toimia. Arvonlisäveroriskien välttämiseksi yrityksestä ja/tai yrityksen valtuuttamasta tilitoimistosta tulisi löytyä riittävästi osaamista ja asiantuntemusta arvonlisäverotuksesta ja sen kytkeytymisestä reaali maailman liiketoimiin ja ilmiöihin. Monimutkaisissa ja tulkinnanvaraisissa kysymyksissä kannattaa kääntyä arvonlisäverotuksen erityisosaajan puoleen, etenkin jos alv-käsittelyllä on isompaa taloudellista merkitystä omassa toiminnassa.

Seuraavassa esimerkinomaisesti muutamia viimeaikaisessa arvonlisäveron verotarkastuskäytännössä esillä olleita ilmiöitä ja asioita, jotka asianmukaisesti huomioidulla yritys voi varmemmin välttää ikäviltiltä yllätyksiltä verotarkastuksen osuessa kohdalle.

Tavaroiden ja palvelujen vaihto katsotaan arvonlisäverotuksessa myynniksi, josta tulee suorittaa veroa arvonlisäverolaissa säädetyllä tavalla. Esimerkkinä voidaan mainita, että nykyiselle asiakkaalle uusi asiakashankinnasta palkkioksi annettavat tavarat tai palvelut aiheuttavat yritykselle veronsuoritusvelvollisuuden. Myös yritysten välisten erilaisten vaihtotilanteiden (ts. saatu vastike on kokonaan tai osittain muuta kuin rahaa) alv-vaikutukset on syytä käydä huolellisesti läpi.

Eniten haasteita arvonlisävero aiheuttaa tyyppillisesti verottomilla toimialoilla eli käytännössä esimerkiksi terveyden- ja sairaanhoidossa, sosiaalihuollossa ja varhaiskasvatuksessa, lakisääteisessä koulutuksessa sekä rahoitus- ja vakuutus-alalla. Yrityksen toimiala itsessään ei vielä vapauta mitään yksittäisen tavarain tai palvelun myyntiä arvonlisäverosta, vaan jokaisen myyntitapahtuman osalta on varmistuttava siitä, että verottomuudelle nimenomaisesti asetetut edellytykset täyttyvät ja että tästä myös löytyy jälkikäteen riittävä näyttö.

Toinen verottomiin toimialoihin liittyvä aina ajankohtainen aihe on ostojen alv-vähennysoikeus, koska myynnin verottomuus merkitsee toisaalta myös verottomaan toimintaan kohdistuvien ostojen alv-vähennyskelvottomuutta (pl. veroton ulkomaankauppa). Yksittäisten ostotapahtumien kohdalla on käytännössä tapauskohtaisesti arvioitava, onko hankinnasta vähennysoikeus kokonaan, osittain vai ei lainkaan.

Kun yrityksellä on verotonta (kotimaan) myyntiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä myös siihen, että yritys ostajan asemassa osaa suorittaa arvonlisäveroa oikein ulkomailta hankkimistaan tavaroita tai palveluista. Verottomilla toimialoilla voi myös omalla henkilökunnalla suoritettu työ aiheuttaa ns. oman käytön veron suoritusvelvollisuuden, ja viime aikoina Verohallinto on kohdentanutkin tarkastuksia esimerkiksi terveyden- ja sosiaalihuoltoalan yrityksiin ja niiden omalla henkilökunnalla tuottamiin kiinteistön puhtaanapalveluihin.

Viime vuosina paljon esillä ollut aihe on kiinteistöjen myynnistä tai (tytäryhtiö) osakkeiden myynnistä aiheutuvien kustannusten alv-vähennysoikeus, kun yritys harjoittaa sinänsä arvonlisäverollista toimintaa. Viimeaikaisen oikeuskäytännön mukaan vähennysoikeus vaatii tapauskohtaista arviointia, mutta useimmissa tapauksissa tuomioistuimet ovat päätyneet verovelvollisille myönteisiin tulkintoihin.

Edellä mainittujen lisäksi muun muassa kansainväliseen tavara- ja palvelukaupan sekä rakennus- ja kiinteistöalan liittyvät erityiset ja monimutkaiset säännökset aiheuttavat tilanteita, joiden tulkintaan kannattaa hakea apua arvonlisäveroasiantuntijalta.

Sari Hakapää, arvonlisäverotuksen asiantuntija Vaasasta

Sarin työnkuvaan kuuluu mm. yritysten, säätiöiden ja julkishallinnon asiakkaiden neuvonta arvonlisäveroasioissa sekä avustaminen veroriita-asioissa. Lisäksi Sari on muun ohella perehtynyt kansainvälisen kaupan, kiinteistöjen, rakennusalan ja rakennejärjestelyiden arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiin. Sari on myös erittäin kokenut luennoitsija sekä räätälöidyissä yhtiökohtaisissa alv-koulutuksissa että yleisempien koulutustilaisuuksien pitämässä.

KPMG tarjoaa tilintarkastus-, vero- ja lakipalveluja sekä liikkeenjohdon konsultointia ja teknologiakonsultoinnin palveluja. KPMG on toistuvasti nostettu tietoturvapalvelujen markkinajohtajaksi kansainvälisissä selvityksissä. Suomessa ja Virossa meitä on yli 1400 henkilöä. Toimimme lähellä asiakastamme 22 paikkakunnalla Suomessa ja kahdella Virossa. www.kpmg.fi

